

Jaarstukken 2023

Versie: Vastgesteld door Raad op 27 juni 2024

4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen.
- Duurzaamheid in de bedrijfsvoering: gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen.
- Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte.
- Duurzaam beheren van de openbare ruimte.
- 2030 klimaatneutrale gemeentelijke organisatie.
- Doelstellingen circulair inkopen:
 - 2022 >10%;
 - 2025 >50%;
 - indien haalbaar 100% in 2030.

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Voortzetten begeleiding Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door MVI- regisseur.
- Opstellen jaarplan MVI 2023 mede op basis van inkoopjaarplan 2023.
- Aansluiting bij relevante regionale inkooppakketten vanuit MRA programma Circulaire Economie.
- Uitvoering gemeentelijke meerjarenonderhoudsplannen gericht op energiebesparing, opwek van duurzame energie en aardgasloze gemeentelijke gebouwen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - gebouwen Diemen).
- Voortzetten gescheiden afvalinzameling gemeentelijke organisatie.
- Voortzetten inkoop duurzame elektriciteit en CO₂ gecompenseerd gas.
- Advies duurzaamheid (energie, circulair, natuurinclusief en klimaatadaptatief) bij alle relevante ruimtelijke (her)ontwikkeling.
- Advies natuur, milieu (geluid, lucht, veiligheid, bodem) en verkeer\mobiliteit waar van toepassing bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen.
- Alleen inkopen van gecertificeerd duurzaam hout en papier.
- Toepassen energiezuinige led-verlichting bij vervanging lichtmasten en armaturen.
- Voortzetten beheer openbare ruimte zonder chemische bestrijdingsmiddelen.

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Sinds 2020 geeft de MVI regisseur advies bij relevante gemeentelijke inkooptrajecten.
- Eind 2023 is de bestuurlijke besluitvorming voorbereid voor de ondertekening begin 2024 van het vervolgmanifest MVI 2022-2025.
- De MVI regisseur heeft een jaarplan MVI 2023 opgesteld, gebruik makend van het inkoopjaarplan 2023.
- De MVI regisseur zoekt bij advisering aansluiting bij relevante inkooptrajecten in de regio en maakt gebruik van de handreikingen voor inkooppakketten vanuit het MRA programma Circulaire economie en het expertisecentrum Pianoo van het ministerie van Economische Zaken.
- De volgende verduurzamingacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2022 gestart en in 2023 afgerond:
 - Vervangen kozijnen garagegebouwen gemeentewerf door isolerende kozijnen.
 - Aanbrengen LED verlichting in het onderkomen van de terreinmeester sportvelden.
 - Vervangen en verduurzamen ventilatievoorzieningen van wijkcentrum Noorderlicht en Gymzaal Noord. De nieuwe ventilatiekasten hebben warmteterugwinning, energiezuinige motoren en een goed rendement.
- De volgende verduurzamingsacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2023 gestart en in 2023 afgerond:
 - Vervangen binneninrichting, enkelglas voor dubbel isolatieglas, verduurzamen verdeelkast en plaatsen zonnepanelen bij het onderkomen van de terreinmeester sportvelden.

- Vervanging sportvloer gymzaal Schoolstraat. Hierbij is een isolerende ondervloer met 8 cm isolatiemateriaal aangebracht.
- Betere aansluiting garagedeuren en de vloer op de gemeentewerf door herstellen garagevloeren en vervangen hoeklijnen bij de vloerranden.
- Vervangen van de CV-ketel van de Ambtswoning door een energiezuinige hybride ketel.
- De volgende verduurzamingsacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2023 opgestart en worden in 2024 afgerond:
 - Gemeentehuis, de fancoil-units en na-verwarmers in de luchtbehandelingsinstallatie op de begane grond en 1^e verdieping worden vervangen voor duurzamere en meer comfortabele stralingsplafonds
 - De verouderde koelmachine op het dak van het gemeentehuis wordt vervangen voor 2 warmtepompen met ecologisch Propan als koudemiddel. Deze kunnen ook ingezet worden als energiezuinige elektrische (bij)verwarming in de koude periode.
 - De luchtbehandelingskasten van de bestuursvleugel en het archief van het gemeentehuis worden vervangen door kasten met een veel hoger rendement.
- Bij gemeentelijke (ver)nieuwbouwprojecten besteden we veel aandacht aan duurzaamheid (energiebesparing, opwek van duurzame energie, circulariteit, klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit). In 2023 zijn de aanbouw van de Omval en nieuwe brede school inclusief gymzaal in Holland Park opgeleverd. Hierbij zijn de volgende duurzaamheidsmaatregelen gerealiseerd:
 - De aanbouw van de Omval heeft gecombineerde zonnepanelen voor opwek van elektriciteit en warmte, aardgasvrije verwarming met een warmtepomp, een houten gevel, nestelvoorzieningen voor bijen, vogels en vleermuizen en een geveltuin.
 - De Brede school met gymzaal in Holland Park heeft energielabel A++++ en een zeer hoge duurzaamheidsscore⁴. Met de gebieds WKO vindt verwarming en koeling plaats zonder gebruik van aardgas of biomassa. Bij de dakterrassen en de buitenruimte zijn innovatieve waterkratten aangebracht voor extra berging bij intense regenbuien. Het gebouw is flexibel en toekomstbestendig ontworpen met aandacht voor duurzame bouwmaterialen. In de kelder zijn laadvoorzieningen voor elektrische fietsen aangebracht.
- Ook in 2023 hebben we het afval in de gemeentelijke gebouwen gescheiden ingezameld.
- Bij relevante gemeentelijke (her)ontwikkelingen en projecten wordt standaard duurzaamheidsadvies gegeven.
- Bij relevante gemeentelijke (her)ontwikkelingen en projecten wordt standaard advies milieu, natuur en verkeer en mobiliteit gegeven. Sinds 2021 vindt vraaggestuurd inhuur van een ecooloog plaats.
- De in 2023 gebruikte elektriciteit is met Garanties van oorsprong (Gvo's) van in Nederland opgewekte windenergie ingekocht. Voor het gemeentelijke aardgasgebruik is gecompenseerd met inkoop van Carbon Credit certificaten.
- Het door de gemeentelijke organisatie gebruikte papier heeft FSC-keur. Bij aanbestedingen voor gemeentelijke projecten wordt FSC-keur hout (of vergelijkbaar) uitgevraagd.
- In 2023 zijn er op diverse plaatsen in Diemen gepland lichtmasten en armaturen vervangen, waardoor het percentage LED-verlichting in 2023 (zie monitoring) verder is toegenomen naar 38%. De geplande 40% is niet gehaald. Eind 2024 verwachten we 40%

⁴ De GPR (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn) geeft inzicht in de duurzaamheid van een gebouw. Bij GPR worden er 5 duurzaamheidsthema's onderscheiden waarvoor op een schaal van 0 tot 10 kan worden gescoord. Bij een score van 6,0 wordt voldaan aan de wettelijke eisen. In de praktijk wordt de score voor energie en milieu meestal gekoppeld. Dit komt omdat er voor energiebesparing en opwek van duurzame energie extra installaties en maatregelen nodig zijn die zelf een negatieve milieu-impact hebben maar netto een positieve bijdrage leveren. De GPR scores voor de school en sporthal in Holland Park West zijn: Energie en milieu 9,2, Gezondheid: 8,7, Gebruikskwaliteit: 8,9, Toekomstwaarde: 9,6.

gerealiseerd te hebben. De bijstelling wordt veroorzaakt door het opstellen van een nieuw Programma groot onderhoud in 2024.

- Bij het beheer van de openbare ruimte zijn geen bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroet 2023	Realisatie 2023
Energieverbruik gemeentelijke organisatie: kWh m3	2.351.841 272.619	3.320.000 230.000	3.260.000 265.000 ⁵	2.397.303 217.968 ⁶
Opgewekte duurzame energie gemeentelijke organisatie (KWh)	219.124	185.000	325.000	231.870 ⁷
% LED openbare verlichting	26%	30%	40%	38% ⁸

5. Samenwerking duurzaamheid met de samenleving

Wat willen we bereiken?

- In samenwerking met de samenleving de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen van een duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 en het coalitie-akkoord 2022-2026 te realiseren.
- Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen.
- Sluiten van duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.).

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Voortzetten van het natuur- en milieu-educatie aanbod voor scholen via de AM regio en Natuurwijs.
- Ondersteuning bij het uitbouwen van Daarom Duurzaam Diemen.
- Voortzetten in 2021 gestarte programma met energiecoaches (met focus op huurders).
- Starten met Fix-brigades (bezoek van monteurs op afspraak die energiebesparingsmaatregelen doorvoeren (fixen)) als onderdeel van het actieplan energie-armoede.
- Nieuwe afspraken over duurzaamheid bij actualiseren van de meerjarenafspraken met woningcorporaties in 2024.
- Jaarlijkse adviesvraag duurzaamheid aan kinderraad: initiatief dat kinderraad wil oppakken en/of initiatief voor gemeentelijke duurzaamheidsprogramma.
- Ondersteuning inwonerinitiatieven duurzaamheid.
- Stimuleren ambassadeurschap duurzaamheid.
- Deelname onderzoek en doorontwikkeling Powersavergame (n.a.v. raadsnotie).

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Via Natuur- en Milieueducatie (NME) Amstelland-Meerlanden hebben scholen in Diemen over het lesjaar 2022-2023 16 workshops/activiteiten waarvan 14 natuuruitjes naar

⁵ Het begrote verbruik in 2023 ligt hoger dan de realisatie in 2022. Bij het opstellen van de begroting over 2023 was het totaalverbruik over 2022 nog niet bekend en is een inschatting gemaakt vanuit de cijfers uit 2021 en de gegevens van opwek en verbruik over de eerste helft van 2022. In algemene zin is het gemeentelijke gasverbruik in belangrijke mate afhankelijk van het gebruik en de prestaties van de sterk verouderde installatie van het zwembad Duran (ruim 60% van het gemeentelijke gasverbruik).

⁶ Vanwege problemen bij de energieleverancier (faillissement) hebben we de definitieve verbruiksgegevens over 2023 niet tijdig ontvangen. Deze gegevens zijn op basis van maandrapportages over 2023.

⁷ Dit is de opbrengst van de zonnecellen van de gemeentewerf, sporthallen Prins Bernhardlaan, gymzaal Schoolstraat, gymzaal Diemen Noord. De opbrengst valt lager uit dan verwacht ten gevolge van problemen met de installatie op de gemeentewerf. Dat was al eerder voorgekomen. Daarom wordt die installatie momenteel grondig onderzocht. De opbrengst van zonnepanelen op de Omval en 't Kruidvat zijn hierin niet meegenomen, omdat de opbrengsten voor de gebruikers zelf zijn.

⁸ Eind 2024 verwachten we 40% gerealiseerd te hebben. De bijstelling wordt veroorzaakt door het opstellen van een nieuw Programma groot onderhoud in 2024.